

Amerika obljubila vsestransko materialno pomoč Rusiji

Državni podtajnik Sumner Welles naznanil podaljšanje trgovinskega dogovora s sovjeti. Nemci zabili zagozdo med sovjetske armade v trikutu med Smolenskom in Leningradom in obkročili Ruse pri Kijevu. Enote britske bojne mornarice koncentrirane na Arktičnem morju. Angleški letalci metali bombe na nacijska oporišča in vojaške objekte na Kreti

Washington, D. C., 5. avg.—Amerika je obljubila vsestransko materialno pomoč sovjetski vojski v vojni z nacijsko Nemčijo. To zagotovila, da bo dostavljena vsa potrebna materialna pomoč, ki jo bodo pošiljali orožja in druge materialne stvari, ki so bile odložene v letu 1940.

Uključena v notah, ki so bile izmenjane med sovjetskimi poslancem in državnim tajnikom Wellesem. Slednji je poudaril, da je bil trgovinski spor med obema državama odložen za nadaljnje leto.

5. avg.—Tu so priznali, da so Hitlerjeve kolone v letu 1940 zabile zagozdo med sovjetske armade v trikutu med Smolenskom in Leningradom. Objavljeno uradno poročilo, da je bila bitka med Rusi in Nemci v bližini Kholma, v zahodnem delu trikutu, to pomeni, da so Nemci prodirali 70 milj daleč v zadnjih dneh.

5. avg.—Vrhovno poveljevo poročilo, da nemške kolone naskakujejo sovjetske čete v bližini Kijeva, glavne boje vodijo na severozahodni fronti južno od Kijeva, glavne boje vodijo na severozahodni fronti južno od Kijeva, glavne boje vodijo na severozahodni fronti južno od Kijeva.

4. avg.—Vojna poročila, da je nacijska oborožena sila dosegla največje uspehe v bitkah z Rusi na frontah južno od Kijeva. Ta naglašajo odpor ruskih čet v vseh delih fronte in velike izgube na obeh straneh.

4. avg.—Vojna poročila, da je nacijska oborožena sila dosegla največje uspehe v bitkah z Rusi na frontah južno od Kijeva. Ta naglašajo odpor ruskih čet v vseh delih fronte in velike izgube na obeh straneh.

napadnih na nemške parnike na Severnem morju in v škandinafskih vodah potopile 90 nemških parnikov. Skupna tonaža teh je znašala čez 300.000 ton.

Namig, da bo nastala nova fronta v severnem delu Evrope, je bil dan v Londonu. Enote angleške bojne mornarice so zbrane na Arktičnem morju. Možnost je, da se bodo angleške operacije pričele na morju in kopnem v bližini Petčama, finske luke ob Arktiku. Letalski napad na to luko po angleških letalcih je bil prvi korak v operacijah.

Kampanja, če se bo pričela v večjem obsegu, bo imela dva cilja: otvoritev poti, po kateri bo odhajalo angleško orožje in bojni material v Rusijo, in pomoč Norvežanom, med katerimi odpora proti nacijem narašča. Nadaljnji napadi na nemška oporišča na Norveškem in Finskem so na vidiku. Možnost izkrcanja angleških čet na skrajni severni fronti ni izključena.

Kairo, Egipt, 4. avg.—Angleška letala so izvršila napad na Kreto, grški otok, ki je prišel pod kontrolno osišča v mesecu maju. Bombe so padle na nemška vojaška letališča in druge militaristične objekte. Vsa letala so se srečno vrnila v svoja oporišča po napadu.

Helinski Finska, 4. avg.—Seznam ruskega bojnega materiala, ki so ga Finci zaplenili v vojnih operacijah v zadnjih petih tednih, je bil objavljen. Plan vključuje 10.000 pušk, 250 streljnikov, 300 topov, 15 lokomotiv in stotine vagonov, naloženih z žitom, tovornih avtov in traktorjev, velike količine gasolina in čez 1500 konj.

Ruski naskoki na finske kolone so bili odbiti. V mnogih krajih so Finci razbili in zaplenili ruske tanke in motorna vozila. Finski letalci so včeraj bombardirali ruske parnike na Ladoškem jezeru, ki so prišli tja po reki Nevi.

4. avg.—Vojna poročila, da je nacijska oborožena sila dosegla največje uspehe v bitkah z Rusi na frontah južno od Kijeva. Ta naglašajo odpor ruskih čet v vseh delih fronte in velike izgube na obeh straneh.

Petain se posvetuje z voditelji Naciji stavili nove zahteve Franciji

Vichy, Francija, 4. avg.—Premier Henri Petain je imel važne razgovore s člani svojega kabineta ter vojaškimi voditelji. Glavni predmet so bile nove nacijske zahteve.

Doznava se, da so naciji stavili zahteve glede skupne francosko-nemške obrambe Dakarja, glavnega mesta Zapadne Afrike, in drugih strateških točk v francoskih kolonijah v Afriki. Naciji trdijo, da tem preti nevarnost napada s strani Amerike, Anglije in svobodnih francoskih čet. Ako bodo naciji vztrajali pri tej zahtevi, bo moral Petain kapitulirati.

Admiral Jean Darlan, podpredsednik vlade, zunanji minister in načelnik bojne mornarice, obrambni minister Charles Huntziger in Rene Platon, minister za kolonije, so se poleg drugih udeležili seje. Po tej je bil dan namig, da bo Petain pristal na nacijsko zahtevo.

Tu je bilo sinoči naznanjeno, da bodo državni uslužbenci in uradniki, ki opravljajo svojo službo v zasedenih pokrajinah, dobili nagrade v znak priznanja. Mesta v teh pokrajinah so tarča angleških bombnih napadov.

Sinoči objavljena naredba določa zvišanje plače za 30 centov na dan poglavarjem družin z otroci in 20 centov na dan poglavarjem družin, ki nimajo otrok. Vsem drugim uradnikom in nameščencem bodo plače zvišane za 16 centov na dan.

Mexico City, 4. avg.—Oblasti v Vera Cruzu so pridržale finski tovorni parnik Hamholland, ki je dospel v luko pred dvema tedna. Možnost je, da bo vlada zasegla ta parnik.

AMERIKA ZAČNE NOVO KAMPANJO PROTI OSIŠČU

Donovan izbran za načelnika stratežnega odbora KOOPERACIJA Z LATINSKIMI DRŽAVAMI

Washington, D. C., 4. avg.—Nova kampanja proti totalitarnim vladam se bo pričela ta teden. Ustanovljen je bil nov odbor, ki bo razvijal strategijo in kampanji in narekoval smernice, pod načelništvom polkovnika Williama J. Donovana, ki je bil imenovan za koordinatorja informacij.

Odbor, katerega je Roosevelt imenoval zadnji teden, bo sestavljal in izvajal načrte in metode, katerih cilj je ekonomsko uničenje osišča po vsem svetu. Načelnik tega odbora je Henry A. Wallace, podpredsednik Združenih držav.

Novi odbor, kateremu načelnik je Wallace, sliči angleškemu ministrstvu za ekonomsko vojno proti osišču, s katerim bo sodeloval v vseh ozirih. Program določa med drugim poglobitev kooperacije med Združenimi državami in latinskimi republikami. Amerika bo kupovala bojni material v teh republikah, da ne bo poslan osišču ali deželam, ki so prišle pod dominacijo osišča.

Nadaljnji koraki bodo storerji glede "zamrznjenj" imovine in kreditov osišča v latinskih državah in izločitev trgovine med njimi in Nemčijo, Italijo in Japonsko. Predsednik Roosevelt

Izgredi v vojaškem taborišču

Vojak ubit v bitki s stražniki

Fort Knox, Ky., 4. avg.—Polkovnik Butler Briscoe, poveljnik vojaške posadke v tem taborišču, je dejal, da je bil neki vojak ubit v izgredih, ki so nastali zadnje sredo. Žrtve je bil prostak Carl B. McClellan iz Bicknella, Ind. Zadel ga je krogla, katero je izstrelil neki stražnik, ko je McClellan skušal pobegniti.

Drugi vojaški jetniki so pričeli napadati stražnike s kamenjem, nakar so slednji oddali nekaj streliv. Polkovnik Briscoe je odredil preiskavo.

Bicknell, Ind., 4. avg.—Carl B. McClellan, ki je bil ustreljen v izgredih v Fort Knoxu, je bil včeraj pokopan na tujaknjem pokopališču. Njegov oče Clarence je dejal, da je bil informiran, ko je prišel po truplo svojega sina, da je bil ustreljen po nesreči na strelišču in da bo poučen o nadaljnjih detajlih po zaključanju preiskave. Dalje je rekel, da ni vedel ničesar o izgredih, dokler ni govoril z reporterji.

Protinacijske demonstracije v Belgiji

London, 4. avg.—Na 21. julija, ko je Belgija proslavljala svojo neodvisnost, so se vršile demonstracije proti nacijem v več krajih. V nekaterih mestih so demonstracijam sledili spopadi, v katerih je bilo mnogo ljudi ranjenih.

Hopkins se vrnil v London iz Moskve

London, 4. avg.—Harry Hopkins, Rooseveltov zaupnik in administrator posojilno-najemniškega zakona, se je sinoči vrnil v London iz Moskve, kjer je konferiral s Stalinom in drugimi sovjetskimi voditelji o ameriški pomoči Rusiji.

Domače vesti

Chicago, 4. avg.—Jože Pasarič, predsednik društva 540 SNP v Elizabethu, N. J., pozdravlja uredništvo Prosvete iz: Montreala, Que., Kanada.

Cleveland, 4. avg.—Dne 1. t. m. je za srčno hibo umrl Louis J. Princ, star 42 let in rojen v Clevelandu. Tu zapuša žena, mater, tri brate in pet sester. Zanjih 14 let je vodil trgovino. Dalje je umrl Mihael Zadel, star 60 let in rojen v Juršičih pri Knežaku na Notranjskem. V Ameriki je bil 36 let in tu zapuša žena in osem odraslih otrok. Bil je član društva 142 SNPJ. — Istega dne (1. avg.) je bolnišnica nagle umrla 27-letna Angela Dwornigg, roj. Komin. Rojena je bila tukaj in zapuša moža, hčerko, starše in sestro. — V zavodu v Barbertonu, O., je umrl 66-letni John Zgonc, doma iz Gradišča(?), ki je bil znan kot dober pevec in družabnik. Tukaj menda ne zapuša nikogar.

Opozicija proti Ickesovi odredbi

Gasolinke stanice na vzhodu odprte

New York, 4. avg.—Čprav je Harold I. Ickes, notranji tajnik, odredil omejitve porabe gasolina in olja, so gasolinke stanice v več krajih ostale odprte. Imele so večji promet kot kdaj prej. Ickes je odredil, da morajo biti stanice zaprte od sedme ure zvečer do sedme ure jutraj.

Večina oljnih kompanij je poslala okrožnice razpečevalcem gasolina s pozivom, naj se pokore odredbi. Edina izjema je bila Shell Oil Co., ki je pod kontrolno angleških interesov. V državi New Jersey je bilo več slučajev kršitev Ickesove odredbe nego v New Yorku. Državna komisija je zdaj zapretila, da bodo stanice, ki kršijo odredbo, izgubile licence.

Bojazen je, da bo na tisoče delavcev izgubilo zaslužek kot posledica Ickesove akcije, ki je že izzvala ostre proteste in pritožbe. Odredba velja le za vzhodne države, možnost pa je, da bo raztegnjena na vse.

Delavski odbor dal klopoto uniji CIO

Minneapolis, Minn., 4. avg.—Državni delavski odbor ni hotel potrditi voznike unije CIO kot predstavnice delavcev, upošlekih v trgovinah pohištva, pri kolektivnih pogajanjih. To unijo kontrolirata brata Miles in Vincent Dunne, ki sta bila nedavno s 26 drugimi osebami vred obtožena prevratnih aktivnosti. Skozi vsi, ki jih omenja obtožnica, so člani unije CIO. Brata Dunne sta potegnila splošno vozniko unijo iz Ameriške delavske federacije in jo priključila k CIO.

ANGLEŠKE ČETE SE ZBRAJAJO OB SIAMSKI MEJI

Japonska zahteva nadaljnje koncesije TOKIO VIDI IZBRUH SOVRAŽNOSTI

Saigon, Indokina, 4. avg.—Angleži so poslali svoje najboljše čete na Malajski polotok, ki meji na Siam, da preprečijo japonski sunek proti Siamu in Singapuru, največji britski trdnjavi na Dajnem vzhodu. Tam se nahajajo avstralski in indijski regimenti.

Meja med Siamom in Indokino je še vedno zaprta, čeprav so bile sovražnosti med obmejnimi stražami ustavljene v novembru preteklega leta. Noben reporter tujih listov ni prišel na sporno ozemlje, odkar je bil ubit dopisnik nekega holandskega lista.

Poleg angleške oborožene sile ob meji Siam je zbranih tudi okrog 150 letalcev. Ti bodo šli v akcijo, če bodo Japonci provokirali "incident". Doznava se, da bodo nadaljnje čete poslane v obmejne kraje. Angleški krogi so uverjeni, da bo Japonska povečala pritisk na Siam, da dobi nadaljnje koncesije.

V Bangkoku, glavnem siamskem mestu, se opazna negotovost. Nekateri člani vlade se kesajo, ker so sprejeli japonsko ponudbo glede posredovanja spora z Indokino. Japonska zdaj zahteva plačilo od Siamu v obliki letalskih in mornaričnih baz in surovega materiala.

Tokio, 4. avg.—Vlada je storila korake, da utrdi notranje gospodarstvo. V to je bila prisiljena zaradi Rooseveltove akcije, ki je ustavila dovoz ameriškega materiala na Japonsko.

Casopisna agentura Domej omenja, da bo Japonska lahko izhajala brez ameriškega olja in gasolina. "Ameriški embargo na gasolin sicer ne omenja Japonske, a očitno je, da je bil razglašen proti nem," pravi agentura "Japonski ekonomski položaj zahteva povečanje industrijske produkcije, da postane dežela neodvisna od zunanjega uvoza."

Admiral Seizo Sakonji, minister za industrije in trgovine, je priznal, da je situacija tako napeta, da samo ena iskra lahko povzroči eksplozijo in izbruh sovražnosti.

Naciji aktivni v Argentini

Preiskava protivladne propagande

Buenos Aires, Argentina, 4. avg.—Avtoritete so naznanile odkritje nadaljnje evidence o prevratnih aktivnostih Hitlerjevih agentov. Ta je bila odkrita v policijskih navalih na podružnice Zveze nemških kulturnih organizacij, ki ima svoj glavni stan v Paraná. Veliko število oseb je bilo aretiranih v navalih.

Policija je zaplenila dokumente in tiskovine z nacijsko propagando in odrejena je bila splošna preiskava nacijskih aktivnosti in zarote proti vladi.

Gonja proti Nemcem v Perziji

Ankara, Turčija, 4. avg.—Angleško-nemška diplomatska vojna v Perziji vzbuja veliko pozornost v turških krogih. Sem dospela poročila se glase, da Angleži pritiskajo na perzijsko vladu, naj izjese vse Nemce. Tu so dajo, da biva okrog 3000 Nemcev v Perziji.

Kratkovidnost velebiznisa.

Novice starega kraja

Slovenije

Novi dan sodbe Hacetu
Ljubljana, 31. marca.
Dopolnilno od 8.30 se je v nekaterih porotni dvorani ljubljanskega sodišča začela kazenska sodna sodba proti največjemu slovenskemu razbojniku sedanjih dni, Tonetu Hacetu.

Kot pri današnji razpravi, ki je občinstvo široko deželo pričakovalo zaradi tega, kar je šel pred Hacetom, ni bilo nikakor ni opravičila. Ljudje v današnjem času posebej pozornost namenjajo zadevam, upadlemu pa Hacetovo razpravo pripisati vsaj delno tudi temu, da je bil dostop širšemu občinstvu, če v naprej onemogočeno, pa tudi omejeno.

Pot v zločin
V razlogih je državni tožilec navajal, da je bila mati sicer dober gospodar, ki se za družino ni dosti brigal in je zato razumljivo, da vzgoja otrok ni bila dobra. Tone je sicer v šoli dobro uspeval, toda ko je po dovršitvi 8 razredov osnovne šole prišel kot hlapec v službo h gostilničarju Obersnelu na Rožnik, je kmalu zašel na slaba pota. Po utaji gospodarjevega tisočaka je pobegnil in odtlej ni imel več stalne službe. Pohajkoval je po deželi in se le redko lotil poštenega dela. Postal je strasten tihotapec, ki je prekupečeval s saharinom in vžigalniki, tudi kradel je in prejel je za to občutne kazni, ki pa ga niso spametovale.

Ko je prišel na svobodo, je odpotoval v Nemčijo in se spet lotil tihotapstva, pa je ta nesolidni posej opustil, in kakor pravi državni tožilec, "postal zločinec velikega formata", ki je kradel vse vprek na drzen in rafiniran način. Hacet, ki sam o sebi pravi, da nikdar ni bil nasilen in da je bil prav za prav vendarle mehke narave kljub težkim zločinom, ki so ga zdaj spravili na zatožno klop, je državni tožilec karakteriziral kot hladnokrvnega, neustrašnega, izredno drzega in za javno varnost izredno nevarnega zločince, pred katerim ni v nevarnosti le tuja imovina, temveč tudi človeško življenje. Kriminalna statistika naše ožje domovine pa nima primera za tako bogotno zločinsko udejstvovanje, kakor ga je razvil Tone Hacet. Tone Hacet se je naglo tako proslavil s svojim drznim nastopom, bodisi na tatarskih in vlomskih pohodih, bodisi pri svojih srečanjih z nasledovalci, ki so ga za vsako ceno hoteli prijeti, da je že domala vsa dežela trepetala pred njim. Bali so se ga vsi, razen revežev, ki jim ni imel kaj vzeti, kvečjemu kaj dati. Strah pred njim pa je bil tudi Hacetov namen, kajti njegov najvišji zakon je bil, rešiti se za vsako ceno pred nasledovalci, ki so ga hoteli spraviti v zapore.

Med najtežje Hacetove zločine šteje državni tožilec umor pajdaša Rudolfa Avpiča, ki so ga našli že v razpadajočem stanju ustreljenega v avgustu 1939 na samotnem kozolecu Marije Jerasove v Sp. Gmeljnah, pa umor orožnika Janeza Medena, ki ga je izvršil v februarju 1940 v Sp. Hudinji pri Celju v hiši Andreja Glušča.

Umor Rudolfa Avpiča
Z Avpičem se je Tone spoznal že v kaznilnicah, in ko sta oba bila na svobodi, sta skupno šla na vlomilsko potovanje. Izvršila sta znani veliki vlom julija 1939 v trgovino Alojza Bregarja v St. Lovrencu pri Veliki Loki na Dolenjskem. S plenom sta prišla v Ljubljano in Sp. Gmeljne, kjer sta na kozolecu hotela prenočiti. Obtožba dolži Haceta, da je Avpiča ustrelil po zrelem preudarku in iz koristiljublja, potem, ko sta se sporekla zaradi delitve. Avpiča so našli v sami spodnji obleki in kmalu so začeli zaradi umora zasledovati Haceta. Hacet je v preiskavi umor priznal, čeprav je potem, ko je iz časopisov izvedel, da za umor Avpiča dolžijo njega, pisal oblastem, kako neki pride on do tega. V večerašnji ponedeljski izdaji smo poročali, da si je Hacet s tem priznanjem premislil. Povedal je, da on ni umrlil Avpiča, temveč nekdo tretji, ki ga pa noče izdati.

Potem ko so ga zaradi umora Avpiča začeli temeljiteje zasledovati, se je skrbno skrival pred oblastnimi organi in trdnem namenu, da živ ne bo padel v roke pravice. Bil je vedno dobro oborožen, da bi se mogel braniti in znebiti se zasledovalcev. Namen je imel streljati na vsakogar in v sredstvih in načinih ni bil izbirčen.

Pot v zločin
V razlogih je državni tožilec navajal, da je bila mati sicer dober gospodar, ki se za družino ni dosti brigal in je zato razumljivo, da vzgoja otrok ni bila dobra. Tone je sicer v šoli dobro uspeval, toda ko je po dovršitvi 8 razredov osnovne šole prišel kot hlapec v službo h gostilničarju Obersnelu na Rožnik, je kmalu zašel na slaba pota. Po utaji gospodarjevega tisočaka je pobegnil in odtlej ni imel več stalne službe. Pohajkoval je po deželi in se le redko lotil poštenega dela. Postal je strasten tihotapec, ki je prekupečeval s saharinom in vžigalniki, tudi kradel je in prejel je za to občutne kazni, ki pa ga niso spametovale.

član pevski in dramski zbor—seveda napredno in delavsko orientiran, ker drugače služi reakciji—ki bi potegnili naselbino za seboj in zasenčili vpliv farovža. Ta bi se moral ali reformirati, da ne bi širil teme in ignorance v naselbini, ali pa bi postal zasenčen. In za tako delo ni potrebna velika skupina ljudi, le tucet ali dva razumnih, aktivnih in složnih ljudi s skupnim ciljem. Ni bolj neplodnega kot golo zabavljanje čez "farje", vero ali—kapitalizem.

In ljudje tam kljub farovžu tudi niso tako nazadnjaški, kar se je pokazalo pri tovarniških volitvah v jeklarni. Kot so mi povedali, je unija CIO dobila večino pri tistem "gatu" ali vodu, ki ga rabijo večinoma vsi Slovenci. Tudi zdaj sem med nekaterimi, tudi mladimi, videl veliko navdušenje za jeklarsko unijo CIO. Torej so pogoji za reorientiranje naselbine v napredno delavsko smer, treba je le več smisla in volje za skupno delo v tem pravcu. (Se nadaljuje.)

Anton Garden.
Pasji dnevi in obisk
Maynard, O.—Zopet smo prišli v sezono vročih pasjih dni. Tukaj je sedaj silna vročina, toplomer kaže 95 in več stopinj. Ko se bomo privadili vročine, bo pa spet zima tukaj. Ampak kaj hočemo, moramo vzeti vse, kar nam dajo bogovi, ki pravijo, da so tam zgoraj.

Ker rada čitam Prosveto in pazno zasledujem dopise, zato se mi vidi neumestno, da se dopisniki pripravljajo radi vidnih in nevidnih hlač. Upam, da bodo delegatje na prihodnji konvenciji gledali višje od hlač, pa bile vidne ali nevidne in izvolili glavni odbor, ki bi delal v korist članstva in jednote.

Dne 20. julija so nas obiskali iz Milwaukeeja, Wis., moja svačinja, dobro znana mrs. Mary Owen, moja nečakinja, njena hči Mary in soproga Emil Schwarz ter njuna otroka William in Ruthy. Zelo smo bili veseli tega svidenja, samo škoda, ker niso imeli več časa biti pri nas. Čas je hitro potekel in morali so se posloviti od nas in se podati nazaj proti Milwaukeeju. Mary je žena mojega pokojnega brata Josepha Owna, ki poteka že 16. leto, odkar je umrl. Torej lepa ti hvala, Mary, za obisk in vse drugo in ne pozabi obljube, da se zopet vidimo prihodnje leto.

Pozdrav vsem čitateljem Prosvete, posebno pa mojim sorodnikom v Milwaukeeju.
Gertrude Kefauver, 275.

Bivši poslanik hvali ruske vojake
Chicago, 2. avg. — Joseph E. Davies, bivši poslanik v Moskvi, je dejal, da respektira ruske vojake in njih voditelje. "Že prej sem napovedal, da bo odpor ruskih armad proti nacijem presenetil svet", je dejal. "Mislim, da je svet že presenečen in obetajo se nadaljnja iznenadenja. Očitno je, da je Hitler podcenjeval ruske armade."

Dalekovidnost
Gospodinja novi služkinji: "A kje imate spričevala?"
"Potrgala sem jih."
"To ste neumno napravili."
"Morda ne bi tega rekli, če bi jih videli..."

Značilna izjava Ninciča

Zunanjega ministra Jugoslavije na častniškari konferenci v Londonu

Washington, D. C. 29. julija.—Dopisništvo Centralnega tiskovnega urada pri jugoslovanskem poslanstvu v Washingtonu je prejelo besedilo značilne izjave, ki jo je podal v navzočnosti celokupnega angleškega in ameriškega tiska v Londonu na častniškari konferenci v ministrstvu za informacije zunanji minister Jugoslavije dr. Momčilo Nincič.

Smisel odgovornosti
Govorec o dogodkih dne 27. marca je zunanji minister dr. Momčilo Nincič rekel, da je bila tistega dne sestavljena vlada, ki v resnici predstavlja Srbe, Hrvatse in Slovence. Člani te vlade niso imeli nobenega dvoma o tem, da bodo posledice te akcije 27. marca strašne. Vrh tega; da se je vsakdo izmed nas zavedal velike odgovornosti, ki jo prevzema nose, ni nikdo, kdorkoli je bil vprašan, da naj bo v vladi, odklonil poziva in s pozivom tudi ne odgovornosti.

Dr. Nincič pravi o sebi, da je baš tiste dni, ko so se vršili usodni dogodki v Beogradu, po jako težki operaciji moral po zdravnikovem navodilu ostati v postelji, ali on se je od dneva 27. marca sam proglasil za odpravljenega. Kakor je v času preteklih svetovne vojne spremljal na poti skozi Albanijo kralja Aleksandra, tako ima čast spremljati sedaj v tej današnji vojni njegovega sina Petra II.

Vdanost Jugoslovancev do Anglije
Govorec o razpoloženju jugoslovanskega naroda tik pred dnem 27. marca, meni dr. Momčilo Nincič, da je imel narod vzemirjeno vest, ko je videl, da bo vržen na stran Nemčije in proti veliki deželi Angliji. Narod v Jugoslaviji ni maral storiti ničesar, kar je imel za izdajstvo do velikega naroda, s katerim se je bojeval rano ob rami v zadnji vojni. Jugoslov. narod ni namreč pozabil, da dolguje svoj neodvisnost in svojo svobodo angleškemu narodu. Narod Jugoslavije je popolnoma in jasno razumel poln smisel boja, v katerem je stopil po 27. marcu. Delo od dne 27. marca, katerega se je narod Jugoslavije udeležil povsem iskreno in spontano, je bilo sprejeto vsepovsod in v vseh delih dežele so klicali: "Živela Anglija!" Naš narod je vedel, da ga bo stališče, ki ga je zavzel, izpostavilo velikim žrtvam. Teda dobro se je zavedal vsega, kar je delal.

Postopanje dr. Vladka Mačeka
Preidši k razlaganju postopanja voditelja hrvaškega naroda dr. Vladka Mačeka je veliki srbski zdravnik dr. Momčilo Nincič rekel:

"Vlada in srbski narod sta soglašala v vsem, kar je storil dr. Vladko Maček. Ta se je vrnil iz Beograda v Zagreb s popolnim odobrenjem svojih tovarišev v vladi, ker je hotel biti prisoten med svojim narodom v času, ko je sovražna nemška vojska vdrila v deželo. Dr. Vladko Maček pa žal ni utegnil zapustiti dežele zaeno z vlado, kateri pripada. To globoko obžalujejo njegovi tovariši. Vlada — je dejal s poudarkom minister zunanjih zadev Jugoslavije — si je docela v svesti, da je bil dr. Maček ves čest, zvest deželi in narodu. On je bil resničen zastopnik velike večine hrvaškega naroda, zlasti vseh hrvaških kmetov, ki še držijo srbi kljub strašnim preganjam njem sedanjega režima v Hrvaški. Pavlič je najnavadnejši plačanec sovražnikov Jugoslavije. On bo na dan osvobodjenja izbran iz dežele zaeno z vsemi nemškimi in italijanskimi hlapci in najeteži."

Rusija in Jugoslavija
Govorec o Rusiji, pravi dr. Nincič, da so diplomatski odnosi Jugoslavije s Sovjetsko Rusijo vzpostavljeni. Jugoslovanska vlada je v svojih odnosih z Rusijo v popolnem soglasju s Churchillom, min. predsednikom angleške vlade, in z njegovim

stališčem, ki ga je zavzel glede nemško-ruske vojne.

Sosedje Jugoslavije
"Prijetelji Nemčije so naši sovražniki, a sovražniki Nemčije so naši prijatelji."

Dr. Nincič se zatek ozre na sosede Jugoslavije kakor tudi na držanje naših sosedov do Jugoslavije.

On najprej poudari, da predstavlja po njegovem osebnem mnenju držanje Madžarske enega od največjih razočaranj. On se je nadejal, da bo madžarski narod zid proti germanstvu. Ali oborožena intervencija Madžarov predstavlja silno iznenadenje.

"Jaz sem bil takisto silno iznenaden nad postopanjem madžarske vojske na osvojenem jugoslov. ozemlju. Več deset tisoč Srbov je bilo takoj v roku par ur iztiranih iz Bačke v Srbijo. Obenem so Madžari uganjali strašna in nesmiselna dejanja v Bački. Veliko številno odličnih in znamenitih ljudi je bilo ubitih, obesnih in ustreljenih. Kakor se vidi, grejo Madžari za tem, da iztrebijo in izkoreninijo čim največ Srbov, ker bi radi pokazali, da je Bačka madžarska, kar je seveda neumno. Vse to bo po vojni povsem naravno zelo otežkočilo vsako sodelovanje z Madžari."

Kvalifikacija do rumunskega naroda

Nasprotno pa je postopal rumunski narod povsem drugače in različno od svoje vlade in Madžarov. Rumuni so kazali največjo pozornost ter storili največje usluge srbskim vojnim ujetnikom, ki so bili poslani čez vso Rumunijo zato, da bi bili v opomin rumunskemu narodu, kaj vse čaka sovražnike Nemčije. Naši ujetniki so bili izmučeni in izmrevarjeni od gladi in niso imeli hrane že šest dni. Ne samo rumunski kmetje po vaseh, nego tudi prebivalci Bukarešte in drugih mest so jim nudili pomoč in živila. V Bukarešti je svet prekinil delo, da je kupoval kruh za naše ujetnike. Rumunski narod je jasno čutil in razumel, da je zaveznik jugoslov. naroda. Dr. Nincič je dodal, da je popolnoma uverjen o srečni bodočnosti naših odnosov z Rumunijo, ko pride do odprave sedanjega režima v Rumuniji.

Pogledniki Bolgarov
Govorec o Bolgariji pravi zunanji minister Jugoslavije, da ganji odločitev bolgarske vlade za napad Jugoslavije niti malo iznenadila.

Dr. Nincič spomni svoje poslušalce na postopanje Bolgarov tudi iz leta 1915 in na jako dobro znane aspiracije Bolgarov ne samo na Macedonijo, nego tudi na Vzhodno Srbijo pa vse tja do Morave. Ali v vzhodni Srbiji niso Nemci dovolili Bolgarom zavzeti pozicij, ki so jih zavzeli na Jugu, in to pa zato ne, ker hočejo Nemci zase pridržati najproduktivnejše in najbogatejše proizvođače dežele. V južni Srbiji izvršuje znani terorist Vanča Mišajev cilje bolgarske vlade v slučaju popolnega uničevanja Srbov, ker trdijo Bolgari, da je južna Srbija bolgarska. Toda dejal pa je dr. Nincič, da on ne obupava nad možnostjo bolgarskega sodelovanja v prihodnosti na Balkanu, čeprav bo jako težko pozabiti zverstva, ki jih danes počenjajo Bolgari v Južni Srbiji, če še dodal.

Dolžnost jugoslovanskega naroda
Dr. Nincič je zaključil svoja pojasnjevanja s sledečo izjavo: "Vojaki in letalci Jugoslavije, ki sedaj nadaljujejo v tujni boj z zavezniki do končne zmage, ne strpno čakajo, da se udeležijo vojne na strani Velike Britanije. Medtem se v Jugoslaviji sami nadaljuje brezkončna četniška vojna, ki se ne bo in ne more ustaviti. Jugoslov. narod si je v svesti in ve, da bo notranja vojna, ki jo vodi on, izzvala strašne posledice in nezasišana sovražniška zverstva. Kljub temu nadaljuje jugoslov. narod po tej poti. In to je tudi njegova dolžnost."—Jugoslov. Kurir.

Smešnice
"Svoji neumnosti se največkrat sam smejem."
"Aa zato se tako pogosto smejete..."

Pismo iz Londona

(Nadaljevanje s 2. strani.)

stili čestovske strehe, da si pošležejo dela, kruha in novih stvari. Ali nikdar niso pozabili svojega maternega jezika, svojih družin in svojih narodnih tradicij. Vedno so se zavedali, da so neoddeljiv del jugoslovanskega naroda.

Narodna zavest naših izseljencev je za časa preteklih vojne omogočila skupno zmago zaveznikov. Oni so najaktivnejše delovali v vseh gibanjih, ki so dovedla do stvaritve ene države in enega ideala. Ne dvomim, da so tudi naši današnji izseljenci, raztreseni po vsem ameriškem kontinentu, prežeti in prepojeni z istimi ideali in z istim navdušenjem, kakor oni v pretekli vojni. Njihovo kulturno-prosvetno delo, njihova vztrajnost pri stvarjanju novih potov je opazeno po vsem kulturnem svetu. Imena, kakor Pupin, Tesla, Adamo in drugi, so pokazala brez dvoma našo plemensko in življenjsko sposobnost.

V današnjih dneh nam dajejo preizkušnje, skozi katere se prebija naš narod, novih nalog. Mi vsi se moramo zdaj vzoprediti v močne vrste, da pomagamo svojim bratom, ki jih adaj preganjajo Nemci in Italijani. Zdjaj je potrebno hitro sodelovanje vseh srbskih, hrvaških in slovenskih organizacij, da z združenimi močmi podprejo in pomagajo borbi, ki jo vodi jugoslovanska legitimna vlada skupaj s svojimi zavezniki za svobodo naroda in pravice človeka kot takoga. Pomoč naših izseljencev, po večini delavškega in neobogatega sveta se lahko izrazi s pristopanjem v vrste naše vojske, da zbirajo pomoč za naš narod v suženjstvu pod tujino, kakor tudi v splošnem stremeljenju, da preko svojih ameriških prijateljev pomagajo naši stvari.

V tem združenem delovanju za dobro naše domovine more biti neprecenljive koristi vloha naših Slovencev, ki imajo izredno organizacijsko sposobnost in smisel za rednost. Vzgojeni v demokratskem duhu s v o b o d n e Amerike, jaz ne dvomim, da bodo oni našli najboljšo pot in način, da nam izkažejo vsako pomoč. Nikdar ne moremo pozabiti žrtve, ki so jih Slovenci donesli za naše narodno ujediniteljstvo. Kult Gortana, Zvonimira Vidovca, Marušića in drugih je enako svet za vse Jugoslovane.

Mi pa moramo tudi zbirati materialna sredstva, fonde, za našo trpečo in od krutih sovražnikov zasluženo zemljo. Jaz sem prepričan, da nam v tem oziru Slovenci lahko pomagajo. Tako jim pošiljam naš narodni pozdrav:

Živeli naši izseljenci! Živeli Slovenci, Hrvati in Srbi!"

To je posebná poslanica, ki mi jo je izročil jugoslovanski ministrski predsednik, general Simović, za Prosveto v Chicagu.

Roosevelt ustanovil nov odbor

Wallace imenovan za načelnika

Washington, D. C., 4. avg.—Ekonomske faze oborožitenega programa so bile ponovno naglašane, ko je predsednik Roosevelt imenoval nov odbor. V področje tega odbora spada vodstvo ekonomske vojne proti osišču Rim-Berlin in formuliranje notranjih smernic.

Za načelnika novega odbora je bil imenovan Henry A. Wallace, podpredsednik Združenih držav. Odbor je bil instruiran, naj koordinira že uveljavljene ekonomske ukrepe proti osišču kot so "zamrzovanje" premoženja, omejitev izvoza in bojkotiranje firm in posameznikov, ki so povezani z osiščem.

Drugi člani odbora so načelniki državnega, zakladnega, vojnega, mornaričnega in justičnega departmента. Odbor bo dajal priporočila kongresu glede zakonodaje, nanašajoče se na obrambo. Wallace je, ko je nastopil kot glavni govornik pri otvoritvi topničarske vojašnice v Burlingtonu, Ia., izjavil, da mora Amerika demonstrirati voljo za bojevanje za obrambo svobode in demokracije. Plameni sedanje vojne so zajeli skoro ves svet.

Jan Masaryk, češki zunanji minister, podpisuje pakt glede obnove diplomatskih odnosov s Rusijo v uradu sovjetskega poslanika v Londonu. Na levi strani je Ivan Majek, sovjetski poslanik.

(Se nadaljuje.)

Izprehajalci so gledali usmrčenje, neka gospa je bila obstala s svojim možem, in pekarski vajence, ki je nesel svojo torto nekam v bližino, Jean se je z odrevenelim srcem podvzival proti ulici Des Orties; takrat se mu je obudil nena-

po teži zaspanosti, ki ga je delala tri dni skoraj nemega.

"Kaj, sestrica, ti, ki si tako hrabra? ... Ti jočeš, ker bom umrl?" Prekinila ga je z vzklikom.

"Saj ne boš umrl!" "O, pač! Boljše je tako, treba je ... Ah, beži, mnogo dobrega itak ne pogine z menoj. Pred vojako sem ti delal toliko žalosti, tako težkih žrtev sem stal tvoje srce in tvojo denarnico! ... Vse neumnosti, vse budalosti, kar sem jih storil in ki bi se bile slabo končale — kdo ve, morda v cestnem jarku ..."

Ona mu je zopet z razburjenjem prekinila besedo.

"Molči, molči! ... Saj si se odkupil za vse!" Umolknil je in pomislil.

"Kadar bom mrtev, da, takrat nemara ... Ah, moj stari Jean, vseeno si nam storil vsem skupaj veliko dobroto, ko si me pritisnil z bajonetom."

A tudi Jean se je uprl, oči vse polne solz. "Ne govori tega! Ali hočeš, da si razbijem glavo ob steni?"

Maurice je goreče nadaljeval:

"Le spomni se, kaj si mi rekel drugi dan po Sedanu, ko si trdil, da včasih ne škodi, ako dobi človek krepko zausnico ... In pripomnil si, da če imam kje gnojno mesto ali pokvarjen ud, ga je boljše odsekati s sekiro, nego pa poginiti zaradi njega kakor od kolere ... Pogostoma sem se spomnil teh besed, ko sem bil sam v tem blaznem in bednem Parizu ... In vidiš, jaz sem tisti pokvarjeni ud, in ti si me odsekal ..."

Njegovo razburjenje je naraslo tako, da niti ni več poslušal prošnje Jeana in Henrijete, ki sta se obadva prestrašila. V svoji vročici je govoril dalje, prekipujeval simbolov in blestečih slik: razumni, preudarajoči, kmetski del prebivalstva, ki je ostal zemlji najbližji, je zdravi del Francije, ki iztreblja drugega blaznega, pokvarjenega po cesarstvu in izprijenega s sanjarijami in uživanjem. Zarezati je moral v lastno meso in iztrgati najnotranje bistvo, seveda, ne da bi se kdovekako jasno zavedal, kaj dela. Ta kopeč v krvi, v francoski krvi, strašni žrtvenik ognja, žive žrtve sredi očičujočega plamena so bile potrebne. Zdjaj so dospeli na Kalvarijo do najstrašnejšega smrtnega boja; križani narod se je pokoril za svoje grehe, da se zopet prerodi.

"Jean moj stari, ti si preprost in trden. Daj, idi, vzemi lopato in motiko, preorji svoje polje in sezidaj si hišo iznova ... Kar se tiče mene, si storil prav, da si me pobil, saj sem bil tvor na tvojih kosteh!"

Bledlo se mu je še vedno, hotel je vstati ter se nasloniti na okno. "Pariz gori, nič ne bo ostalo ... Ah, ta plamen, ki odnaša vse in vse ozdravlja! Hotel sem ga, želel sem ga, saj opravlja dobro delo! Pustita me dol, dajta, da dovršim delo človečanstva in svobode!"

(Dalje prihodnjič.)

Za delom

(Nadaljevanje in konec.)

"Ali ti ne ugaja, tukaj?" me je vprašal in se čudil.

"Zanimivo je. Ali so ti ljudje vsi brez posla?"

"Večinoma. Preganjajo si dolg čas."

Mize okoli naju so bile res skoraj vse zasedene z razcapanimi gosti, kakor sva bila midva. Nekateri so bili pijani in če niso pospali za mizami ali na tleh, so kricali in razbijali kot zbesneli. Drugi so lizali žganje iz loncev in lovili točajkino debelo, neokusno roko, ali se pa nasmihal ženskam, ki so se smukale med njimi. Prisedlo se k mizim in se jih ovijale, pile žganje ter se opotekale med mizami.

Tudi k nama je prisel mлада, bosa in kuštrava punca. Prijela me je za roko, a zgrozil sem se, njena roka je bila mrzla in trepetajoča, ohlapna kot čunja. Gledala me je z močnimi očmi in se je skušala smežgati; toda bila je preveč omamljena od žganja in komaj je raztegnila zasledne ustnice. Popila nama je žganje iz lončka, nato je opotekala se odšla k drugi mizi, kjer se je zgrudila na stol in zaspala.

Neka druga starejša ženska je iztegnjena ležala na dolgem stolu ob zidu. Bila je odeta v zamazane čunje, izpod njih so modre tanke noge z velikimi, razbojenimi podplati, ena roka ji je počivala na prsih, druga je visela dol in segala skoraj do tal. Glava je bila nagnjena daleč nazaj, iz polodprtih ust so stihle ostudne pene in se nabirale okrog ustnic, od slabo zavezanega kit so se vsipali šopi oglednočnih las.

"Poglejte to žensko," me je opozoril znanec. "Mati je šestih otrok."

"Ali jo poznaš?"

"Poznam dobro. Ze dve leti stanujeva skupaj v eni hiši."

"Pa je omožena?" sem vprašal.

"Je, vendar z možem nista skupaj. Otroci so sami doma. Ena deklica je že precej velika in bi že lahko delala, pa ne zna ničesar."

"To je žalostno!"

Na to mojo opazko je tovariš malomarno zamahnil z roko in do dna posušil žganje iz lončka. Postavil ga je narobe na mizo in se ozrl vame.

"Morda ga še bova?"

"Dosti ga je. Škoda denarja, rabila ga bova," sem sklenil jaz. Toda tovariš ni odnehal.

"Čemu denar?" je ugovarjal.

"Jaz nimam ne vinarja več, pa se ne brigam za to. Ko bi imel, bi plačeval, da bi bila osem pijana. No daj! Zaradi osem krajcarjev ne bo vsega konec."

Ostal sem trdovraten in sem hotel oditi.

"Ne morem!" sem se branil.

"Denarja imam samo za tri dni življenja ob kruhu, potem sem berač."

On je vztrajal pri svojem. Pravil mi je, kako nespametno je pohajkovati po mestu in prodajati zija za prazen nič, tukaj imava pa lep mir in lahko do noči sediva pri enem lončku. Dokazoval mi je tudi, da bova jutri gotovo dobila delo, on ve za prijatelja, ki se naju usmili in bo nama preskrbel za služko.

Končno me je jel tako glasno prositi, da sem se vdal in plačal osem krajcarjev. Tako sva obsedela za mizo. Šele čez dobro uro sva zlezla iz beznice v mračno ulico, vijočo se med visokimi hišami, nad katerimi so pluli solnčni žarki, še višje gori se je smehljalno modro nebo. Na ulici sva se posvetovala, kam naj kreneva, toda nobeden ni vedel nič točnega. Jaz bi bil najrajši šel spat, pa nisem imel stanovanja in zavetišča, kjer sem spal drugičkrat, je bilo že zaprto. To-

Thomas A. Rickett, podpredsednik ADF, ki je nedavno umrl v New Yorku.

rej nama ni preostajalo drugega, kot pohajkovati dalje.

Branjevka ob zidu je nama podarila vsakemu dve pomaranči; potem sva taval po ulici in čez dobre četrt ure sva prišla iz mesta. One črne, velike hiše so izginile, nekaj časa so naju še spremljale skromne hišice, postavljene ob cesti, a kmalu so prenehale tudi te in ostala sva sama na sredi ceste.

Ko sva bila že daleč iz mesta, sva zavila s ceste v stran in se vlegla na rušo, olupila sva vsako pomarančo in jedla. Od tu sva imela zelo lep razgled na mesto, na pristanišče in morje.

Ko sva imela mesto pod seboj, sva bila ponosna neke neumljive proletarske vzvišenosti, globoko sva dihala sveži zrak in se neumno smehljala božajočim solnčnim žarkom. Lotila se je naju potepuška razposajenost, pometala sva klobuke od sebe in ležala kot bi padla z neba. Potem sva se spomnila, da še hraniva vsako eno pomarančo. Sadje je bilo slastno in tovariš je izrazil kesanje, ker nisva znala branjevke bolje izkoristiti. Željno se je oziral naokrog in na cesti je zagledal kmeta z oslovsko vprego; tepec nepazljivi — medpotoma mu je zlezla plahta, s katero je imel pokrit voz, na stran in cel kup krasnih jabolk nama je blestel nasproti.

"Hej, kmet!" je klical razigrane volje moj tovariš. "Daj sem, ali pa s plahto zakrij sadje, midva že komaj požirava sline." Kmet se je nasmehnil, potegnil plahto preko vabjive prikazni in brezobzirno pognal osla. Ko je kmet izginil v daljavi, je ogovarjal potnike, prihajajoče po cesti ter jih vabil k sebi. Slednjič se je umiril in tiho obležal poleg mene.

Jaz bi bil silno rad izvedel kaj več o njem, posebno o njegovi preteklosti in njegovih sedanjih razmerah, in že parkrat sem tekotom dneva skušal zaplesti pogovor v to, a vsakokrat sem se premislil. To je bilo tudi "Potem takem jo ljubši, ali kaj?" "Ljubim, ha, ha! Imeniten dvitip. Povem ti, da sva se pred petimi dnevi zbila, hudo zbil, opljuvala sva drug drugega in nazadnje sva se stepila. Od tedaj se še nisva videla, jaz nisem šel vse dni k njej. Popolnoma lahko živim brez nje. Ampak tako je, no — Nocoj pojdem na stanovanje."

Molčal sem in si tolmačil njegov "tako". V duhu sem si pred-

stavljaj žensko: morda je dolga, suha stvar, z izpitim, bledim obrazom, s pohlepimi očmi in velgega telesa, morebiti je pa kockakova, debelušna ter okornega života, gleda topo in izbuljeno, žganje pije in se kotali po tleh. Končno bi jo bil rad spoznal in rekel sem tovarišu, da grem zvečer z njim na stanovanje. Ustrašil se je in me pogledal zbegano; nato je zganil grlo, kot bi požrl kost in hkrati me je opozoril na solnčni zahod. Med najinim pogovorom je solnce dokončalo svojo dnevno pot in se izgubljalo v daljno morskoborbo. Zadnji žarki so krillili iz ožarjene daljave in kot za slovo so odevali površino mesta in skalnata brda z otožno vijoličasto barvo.

Nerazumljivo se mi je zdelo, zakaj mi tovariš ne odgovori naravnost in me hoče zabavati s solnčnim zahodom; toda čutil sem, da se v duhu draži z idiličnim večerom in pustil sem ga v miru. Dolgo je zrl v morje, ne da bi trenil z očmi. Parkrat sem se skrivaj ozrl nanj, na obrazu sem opazil tiho skrb. Že je bilo mračno in doli v mestu pod nama so v dolgih verigah gorele luči, ko sva se spravljala nazaj. Tovariš je stopal nenavadno hitro, kakor bi ga čakal kje nujen opravek.

"Kam se ti mudi, saj grem s teboj do kraja, prav do doma." Nekaj je zagodrnjal v mrak. "Rad bi spoznal tvojo ženo, ker si mi toliko zanimivega pripovedoval o njej," sem nadaljeval. "In če imaš morebiti prostora, bi tudi čez noč ostal pri tebi. Zavetišče ..."

"Zakaj ravno k meni?" se je v tem hipu zdril nad mano in obstal na cesti, z rokami v žepih. Osupnil sem. Par trenutkov sva si na ta način stala nasproti. "Zakaj hočeš ravno k meni," je pričel govoriti zasopljeno. "Čudno se mi zdi, da bi te ravno moje stanovanje tako silno zanimalo. Kamor se obrneš, vidiš isto. Pri meni ni prostora za prenočišča. Soba, v kateri stanujeva, je majhna, mokra klet, brez poda in brez vsega. Postelje ni-

stavljal žensko: morda je dolga, suha stvar, z izpitim, bledim obrazom, s pohlepimi očmi in velgega telesa, morebiti je pa kockakova, debelušna ter okornega života, gleda topo in izbuljeno, žganje pije in se kotali po tleh. Končno bi jo bil rad spoznal in rekel sem tovarišu, da grem zvečer z njim na stanovanje. Ustrašil se je in me pogledal zbegano; nato je zganil grlo, kot bi požrl kost in hkrati me je opozoril na solnčni zahod. Med najinim pogovorom je solnce dokončalo svojo dnevno pot in se izgubljalo v daljno morskoborbo. Zadnji žarki so krillili iz ožarjene daljave in kot za slovo so odevali površino mesta in skalnata brda z otožno vijoličasto barvo.

Nerazumljivo se mi je zdelo, zakaj mi tovariš ne odgovori naravnost in me hoče zabavati s solnčnim zahodom; toda čutil sem, da se v duhu draži z idiličnim večerom in pustil sem ga v miru. Dolgo je zrl v morje, ne da bi trenil z očmi. Parkrat sem se skrivaj ozrl nanj, na obrazu sem opazil tiho skrb. Že je bilo mračno in doli v mestu pod nama so v dolgih verigah gorele luči, ko sva se spravljala nazaj. Tovariš je stopal nenavadno hitro, kakor bi ga čakal kje nujen opravek.

"Kam se ti mudi, saj grem s teboj do kraja, prav do doma." Nekaj je zagodrnjal v mrak. "Rad bi spoznal tvojo ženo, ker si mi toliko zanimivega pripovedoval o njej," sem nadaljeval. "In če imaš morebiti prostora, bi tudi čez noč ostal pri tebi. Zavetišče ..."

"Zakaj ravno k meni?" se je v tem hipu zdril nad mano in obstal na cesti, z rokami v žepih. Osupnil sem. Par trenutkov sva si na ta način stala nasproti. "Zakaj hočeš ravno k meni," je pričel govoriti zasopljeno. "Čudno se mi zdi, da bi te ravno moje stanovanje tako silno zanimalo. Kamor se obrneš, vidiš isto. Pri meni ni prostora za prenočišča. Soba, v kateri stanujeva, je majhna, mokra klet, brez poda in brez vsega. Postelje ni-

mava nobene, leživa na kislame. Gabilo bi se ti gotobaba je grda, neverjetno ostna ..."

Mahoma se mi je posvetil glavi, odkod njegova razburnost in nišem mogel krotiti maha. Potožil sem ga in mu ljubil, da ne bom iskal ne žne stanovanja. V prvi ulici se hladno ločila in napotil se proti zavetišču. — L. M.

HUMOR

Pri izpitu

Profesor: Povejte nam, gospod kandidati, kaj je sleparija? Student z dobro razumislom za praktično življenje: —Sleparija je ... sleparija bila, če bi me pustili pastiz izpitu, gospod profesor.

Predsednik komisije: Zapam? Utemeljite to. Student: Ker zakrivi po zenskem zakoniku sleparijosti, ki zlorabi nevednost druga, da mu napravi škodo.

Se dobro odrezal

Vlak se je prav začel prekatati. Gospod Košec se nagne razburjen skozi okno in nahnosaoča: "Osel neumni, zakaj pa prinesel moje prtjljave in pa oddelek, kakor sem vam naročil!"

Nosač: "Vaša prtjljava pa ni tako prismojena, kakor ste vi, je tudi v pravem vlaku!"

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

izdaja svoje publikacije in posebno list Prosveta za kater potrebnost agitacijo sv društev in članstva in za praganje svojih idej. Nikakor ne za propagando drugih pornih organizacij. Vaska ganizacija ima običajno glasilo. Torej agitatorični in naznanilni drugi podorganizacij in njih društev se ne pošiljajo listu Prosveta

TISKARNA S.N.P.

SPREJEMA VSA v tiskarsko obrt spadajoča dela Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnika, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, angleškem jeziku in drugih.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne.—Cene zmerno, unijsko delo prvo. Pišite po informacije na naslov: SNPJ PRINTERY 2857-59 S. LAWDALE AVENUE CHICAGO, ILLINOIS TEL. ROCKWELL 4804

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in prijete eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlana \$2.50 eno letno naročnino. Kar pa člani še plačajo pri sestemanu \$1.50 na tednik, se jim to prijete k naročnini. Torej sedaj ni vroka, roba, da je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vaše lastništvo in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnimo:—Volej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list, tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne storijo, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročnino.

Cena listu Prosveta je: Za Zdrul. državo in Kanado \$6.00 Za Cicezo in Chicago je \$7.00

1 tednik in 4.80 2 tednika in 8.00 3 tednike in 2.40 4 tednike in 1.20 5 tednikov in nič

Za Evropo je \$8.00 Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaše lastništvo.

PROSVETA, SNPJ, 2857 So. Lawndale Ave. Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$

1) Ime Čl. družine št.

Naslov Čl. družine št.

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od naslednjih članov moje družine: Čl. družine št.

WORTHWHILE BOOKS By LOUIS ADAMIC My America ... \$5.75 The Native's Return ... 2.75 From Many Lands ... 3.50 Cradle of Life ... 2.50 Grandsons ... 2.50 Yerney's Justice50 By UPTON SINCLAIR World's End ... 3.00 Between Two Worlds ... 3.00 American Outpost ... 2.00 Brass Check ... 1.00 Cry for Justice ... 1.50 Goslings ... 1.50 Jungle ... 1.50 Jimmie Higgins ... 1.25 King Coal ... 1.00 Hundred Percent ... 1.00 Money Changers ... 1.25 Mammionart ... 2.00 Mountain City ... 2.00 Oil ... 2.00 Profits of Religion50 The Wet Parade75 They Call Me Carpenter75 OTHER BOOKS ABC of Parliamentary Law25 America's Way Out (Norman Thomas) ... 2.00 Debs (David Karsner)75 English-Slovene Reader (Dr. F. J. Kern) ... 2.00 Karl Marx (W. Liebknecht)60 Manual for Socialist Speakers25 Workers in American History (James Oneal)25 Trinity of Plunder (August Claessens)25 Evolution of Property60 Ancient Society (Lewis H. Morgan) ... 1.15 ORDER FROM: PROLETAREC 2301 SO. LAWDALE AVE. CHICAGO, ILL.

Okrašen voz v paradi v Milwaukeeju, katero je organiziral odbor konzumentov v zvezi s svojo kampanjo proti naraščajoči dražini.